

SPOROČILO ZA MEDIJE

KAKO IZMERITI BLAGINJO?

Ljubljana, 15. junij – »BDP je le eden izmed kazalnikov razvoja, potrebujemo pa dodaten niz kazalnikov, ki bodo merili blaginjo,« je na današnjem forumu o merjenju in kazalnikih razvoja poudarila Mojca Suvorov iz Statističnega urada Republike Slovenije. Sociolog Matjaž Hanžek pa se je vprašal, ali potrebujemo dejavnosti, ki nam ne glede na ostale posledice dvigujejo BDP, ali pa potrebujemo dejavnosti, ki bodo zadovoljevale potrebe ljudi. Forum z naslovom »Kompassi razvoja in blaginje - Razvojne strategije in merjenje njihove uspešnosti: kako izmeriti blaginjo?« je v dvorani Državnega sveta v Ljubljani v okviru projekta Plan B za Slovenijo – Pobuda za trajnostni razvoj, pripravila Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj.

Matjaž Hanžek je v svoji razpravi dejal, da ljudje živimo v prostoru, ki ga lahko imenujemo socialno-politično-ekonomsko-ekološki prostor, zato moramo kazalce razvoja prilagoditi temu prostoru. »Kazalci razvoja označujejo stanje, probleme, trende, so statistika s smislom,« je dejal Hanžek. Da BDP ni edini pravi kazalec, je po njegovih besedah očitno tudi iz dejstva, da vedno večji BDP prinaša tudi vedno več težav: s pokojninami, socialo, zdravstvom...

Mojca Suvorov je na forumu predstavila publikacijo »Kazalniki trajnostnega razvoja za Slovenijo«, ki jo je pripravil Statistični urad. V publikaciji so opredelili ključne cilje trajnostnega razvoja, ki so blaginja, ravnovesje in skromnost ter medgeneracijsko sodelovanje. Za cilje so nato izdelali posamezne kazalnike. Publikacija je dostopna na spletni strani Statističnega urada.

Kot je v razpravi »Ali je BDP in njegove izpeljanke pravo merilo napredka države in blaginje njenih prebivalcev in prebivalcev?« dejala ekonomistka dr. Ana Murn, obstaja več osnovnih konceptov razvoja: koncept ekonomskega napredka, koncept blaginje in koncept trajnostnega razvoja. Vsem trem konceptom je skupna ugotovitev, da je razvoj človeka napredek družbe. Murnova je izpostavila, da so pri vprašanih razvoja in njegovega merjenja pomembni razvoj politik, razvoj statistik in razvoj kazalnikov.

Dr. Katja Vintar Mally iz Filozofske fakulteta Univerze v Ljubljani je primerjala dva kazalca: indeks človekovega razvoja (HDI – Human Development Index) in ekološki odtis (človekovo poseganje v biosfero). Oba kazalca imata svoje prednosti in slabosti, je poudarila. Dejstvo pa je, da »soočenje« med obema kazalnikoma jasno pokaže, da višji kot je HDI, višji je tudi ekološki odtis. Vintar Mallijeva je opozorila, da ljudje glede na trend rasti ekološkega odtisa »vsako leto nosilno zmogljivost Zemlje presežemo za 40 odstotkov.«

»Izračunati bi morali ceno narave v denarju, zato da jo bomo opazili in cenili. Zemlja ni brezplačna samopostrežba,« je opozorila dr. Lučka Kajfež Bogataj iz Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, ki je na forumu spregovorila o konceptu nevidne ekonomije. Ta govori o ekonomiji, ki je ne znamo denarno ovrednotiti: to sta po besedah Kajfež Bogatajeve »mati narava in ekonomija ljubezni«. »Ne znamo izmeriti polovice tistega, od česar je odvisna prihodnost,« je dejala. Sicer pa je predstavila tudi indeks pravega (resničnega) napredka (Genuine progress indicator – GPI), ki npr. za ZDA v nasprotju z naraščanjem BDP kaže stagnacijo oziroma padec v razvoju.

Sociologinja dr. Marta Gregorčič je na forumu predstavila svojo raziskavo vrednot v 48 državah, katere zaključki kažejo na to, da se povsod po svetu in Evropi indeksi nestrpnosti krepijo, indeksi ustvarjalnosti pa pojenjujejo. Po besedah Gregorčičeve se v tem kaže nemoč, ne-vizija, brezciljnost. »Duh Evrope ni pozitiven,« je ugotovitve raziskave komentirala Gregorčičeva in opozorila: »Ni nujno, da najdemo en enoten indeks razvoja. Mobilizirati se moramo, da bomo lahko vplivali na razvoj svoje države.«

Spletna stran Plana B za Slovenijo: www.planbz slovenija.si.

KONTAKT: Karmen Kogoj Ogris, 01 4397100, karmen@umanotera.org